

Wymagania edukacyjne z WOS do klasy 4 LO – poziom rozszerzony, przygotowane na podstawie wydawnictwa „OPERON” przez Joannę Tarasiuk

Temat (rozumiany jako lekcja)	Wymagania na ocenę dopuszczającą	Wymagania na ocenę dostateczną	Wymagania na ocenę dobrą	Wymagania na ocenę bardzo dobrą	Wymagania na ocenę celującą
	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:
III. Organizacje międzynarodowe					
21. Organizacja Narodów Zjednoczonych	– wyjaśnia pojęcia: <i>ONZ, Deklaracja Narodów Zjednoczonych, Karta Narodów Zjednoczonych, Rada Bezpieczeństwa, Zgromadzenie Ogólne, Rada Gospodarczo-Społeczna, Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości, Rada Praw</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>misje pokojowe, operacje pokojowe, Rada Powiernicza, rezolucje</i> – przedstawia cele i zadania ONZ – wymienia główne organy ONZ – omawia kompetencje poszczególnych organów ONZ – wyjaśnia, jak doszło do powstania	– omawia udział Polski w działaniach ONZ: plany, rezolucje i misje pokojowe – przedstawia wkład ONZ w utrzymanie pokoju i bezpieczeństwa na świecie – wyjaśnia, jaką rolę odgrywają poszczególne państwa należące do ONZ	– charakteryzuje działalność ONZ na świecie (operacje pokojowe) – na podstawie źródła statystycznego <i>World Atlas of Global Issues</i> analizuje budżet misji pokojowych ONZ w latach 1990–2017 – na podstawie tekstu źródłowego	– uzasadnia skuteczność i zasadność działalności ONZ – analizuje sposoby finansowania ONZ – ocenia, czy interpretacja <i>Karty Narodów Zjednoczonych</i> pozwala na ingerencję w wewnętrzny konflikt zbrojny (wojnę domową)

	<i>Człowieka, Międzynarodowy Trybunał Karny</i> – podaje wszystkie zasady, na których oparła swoją działalność ONZ	ONZ		<i>Karta Narodów Zjednoczonych</i> wymienia zadania, które postawiono przed ONZ	
22. Organizacje wyspecjalizowane i agendy ONZ	– wyjaśnia pojęcia: <i>organizacje wyspecjalizowane ONZ, Wysoki Komisarz do spraw Praw Człowieka ONZ, UNESCO, Międzynarodowa Organizacja Pracy, Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Oświaty, Nauki i Kultury, Światowa Organizacja Zdrowia, Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Światowa Biblioteka Cyfrowa, Systemy Wczesnego Ostrzegania przed Tsunami, Międzynarodowego Komitetu Bioetyki, Międzynarodowy Program Sieci Katedr UNESCO Europejska Koalicja Miast przeciwko Rasizmowi UNESCO, Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030</i> – omawia cele i zadania wyspecjalizowanych organizacji ONZ	– charakteryzuje zaangażowania Polski w działalność organizacji wyspecjalizowanych ONZ – przedstawia organizacje, fundusze i agencje działające przy ONZ – wyjaśnia, jakie organizacje międzynarodowe mogłyby się zająć realizacją określonych celów milenijnych	– charakteryzuje zadania WHO, FAO, UNESCO i ILO – analizuje działalność WHO – podaje wybrane sukcesy WHO – porównuje jej działania w czasie poprzedzającym pandemię i w czasie pandemii	– uzasadnia, jakie Agendy działają na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030, wskazuje cele, które są najłatwiejsze i najtrudniejsze do realizacji w wyznaczonym czasie – ocenia, na ile cele milenijne zostały zrealizowane
23. Rola Rady Europy i OBWE w Europie	– wyjaśnia pojęcia: <i>Rada Europy, Europejska konwen-</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Organizacja Bezpieczeństwa i Współ-</i>	– charakteryzuje działalność Adama Rapackiego, jego	– wskazuje na mapie państwa członkowskie i	– uzasadnia, że BWE angażuje się w zapewnienie bezpie-

	<i>cja o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, Konwencja ramowa o ochronie praw mniejszości narodowych, Europejski Trybunał Praw Człowieka</i> – omawia cele i zasady działania Rady Europy i OBWE	<i>pracy w Europie, Europejska Karta Socjalna, Konferencja OBWE</i> – omawia najważniejsze instytucje polityczne przy OBWE, Kongres Europejski w Hadze – przedstawia przyczyny powstania Rady Europy i OBWE	wkład w zapewnienie bezpieczeństwa na świecie – przedstawia etapy rozszerzenia Rady Europy – wyjaśnia genezę powstania, strukturę oraz działalność Rady Europy i OBWE	partnerskie oraz kraje współpracujące z OBWE – porównuje cele i zasady działania organizacji – na podstawie tekstu źródłowego <i>Ile Polska płaci za bycie członkiem organizacji międzynarodowych</i> podaje, jakiego rodzaju wydatki ponosi Polska jako członek organizacji międzynarodowych – wymienia korzyści dla Polski z członkostwa w organizacjach międzynarodowych	czeństwa zbiorowego i pokoju w Europie oraz pokojową współpracę państw członkowskich – analizuje misje wyjaśniające i operacje pokojowe, w które angażowała się OBWE – dokonuje analizy działalności OBWE; ocenia, czy spełnia swoją funkcję
24. Rola Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego w systemie bezpieczeństwa międzynarodowego	– wyjaśnia pojęcia: <i>bezpieczeństwo ekonomiczne, ekologiczne, uniwersalny system bezpieczeństwa, regionalne systemy</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>polityka unilateralna, multilateralna, hegemonistyczny, Grupa Planowania Nuklearnego, Sojusznicze Dowódz-</i>	– charakteryzuje operacje pokojowe i militarne NATO – przedstawia, jak zmieniały się założenia strategiczne Paktu Północnoat-	– charakteryzuje rodzaje bezpieczeństwa w stosunkach międzynarodowych – na podstawie źródła <i>Traktat</i>	– analizuje zasadę <i>Salus rei publicae suprema lex (esto)</i> – <i>Dobro państwa niech będzie najwyższym prawem</i>, podaje moralnie dobre i

	<i>bezpieczeństwa i współpracy międzynarodowej, strategia zmasowanego odwetu, koncepcja defensywna, Rada Północnoatlantycka, Międzynarodowe Siły Wsparcia Bezpieczeństwa</i> – omawia genezę i strukturę NATO	<i>twa Operacji, Allied Force, Kosovo Force (KFOR), Międzynarodowe Siły Implementacyjne, Misja w Darfurze, Siły Stabilizacyjne, Joint Guard (misja Althea</i> – omawia rolę Stanów Zjednoczonych w NATO – przedstawia możliwości zwiększenia bezpieczeństwa militarnego, surowcowego i energetycznego, jakie dają Polsce regionalne systemy współpracy międzynarodowej	lantyckiego – wyjaśnia, z czego składają się siły zbrojne NATO	<i>północnoatlantyc-ki z 4 kwietnia 1949 r. wyjaśnia, co mogą zrobić pozostałe państwa Sojuszu w przypadku zbrojnej napaści na którekolwiek z państw członkowskich</i> – na podstawie materiału źródłowego <i>Współczesne pojmowanie bezpieczeństwa</i> omawia modele bezpieczeństwa międzynarodowego	złe przykłady stosowania tej zasady jako racji stanu państwa – dokonuje analizy tego, jakie nakłady budżetowe są przeznaczane na obronność w krajach NATO
25. Organizacje regionalne i subregionalne o charakterze ogólnym	– wyjaśnia pojęcia: <i>Wspólnota Niepodległych Państw, GUAM – Organizacja na rzecz Demokracji i Rozwoju, Stowarzyszenie Narodów Azji Południowo-Wschodniej, Organizacja Jedności</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Unia Afrykańska, Liga Państw Arabskich, Organizacja Państw Amerykańskich, Unia Panamerykańska</i> – przedstawia organizacje międzynarodowe	– charakteryzuje rodzaj napięć w OPA wywołane sytuacją na Kubie – przedstawia, czy członkostwo państwa w kilku organizacjach o różnych celach bardziej takim państwu pomaga, czy szkodzi	– charakteryzuje organizacje regionalne i subregionalne w Ameryce Południowej – analizuje mapę i podaje nazwy państw, w których są zlokalizowane siedziby wskazanych organizacji	– uzasadnia, czy członkostwo w organizacjach międzynarodowych bardziej sprzyja państwom słabszym czy silnym – ocenia, czy ta inicjatywa polityczna jest bardziej formą manifestacji niez-

	<i>Afrykańskiej</i>				leżności politycznej względem Rosji, czy też ma realne podstawy do współdziałania w dążeniu do określonych korzyści politycznych i gospodarczych.
26. Organizacje międzynarodowe o charakterze polityczno-ekonomicznym	– wyjaśnia pojęcia: <i>międzynarodowa ekonomia polityczna, Międzynarodowy Fundusz Walutowy (IMF), Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju (IBRD), Bank Światowy, Światowa Organizacja Handlu (WTO), Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), Organizacja Państw Eksportujących ropę Naftową (OPEC), Środkowoeuropejska Strefa Wolnego Handlu (CEFTA), Północ-</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>autarkia, Rada Gubernatorów, Rada Wykonawcza, Banco del Sur (Bank Południa), Układ ogólny w sprawie taryf celnych i handlu (GATT), Organ Rozstrzygania Sporów, Organ Przeglądu Polityki Handlowej, Organizacja Europejskiej Współpracy Gospodarczej (OE-EC)</i> – omawia zasady handlu międzynarodowego	– charakteryzuje cele i główne zadania wybranych organizacji o charakterze polityczno-ekonomicznym – wyjaśnia cele, które stawiają sobie takie organizacje, jak IMF, Bank Światowy i WTO – na podstawie schematu: <i>Grupa Banku Światowego</i> przedstawia powiązania Banku Światowego z innymi organizacjami finansowymi – na podstawie źródła statystycznego <i>Światowe rezerwy ropy naftowej w</i>	– porównuje wpływ wybranych organizacji na światową gospodarkę – na podstawie tekstu źródłowego <i>Andrzeja Poczo-buta Mińsk zbliża się do WTO. Mimo woli przedstawia wszystkie skutki dla białoruskiej gospodarki wynikające ze wstąpienia Rosji do WTO oraz ocenia trafność prognoz na temat stanu białoruskiej gospodarki z perspektywy czasu</i> – na podstawie	– analizuje rolę, jaką odegrały największe organizacje ekonomiczne w gospodarce na świecie po II wojnie światowej – na podstawie źródła statystycznego – diagramów: <i>Wy-sokość udziałów (quo-ta) państw członkowskich IMF w 2021 r. w procen-tach i Siła głosu (votes) państw członkowskich IMF w 2021 r. w procen-tach</i> dokonuje anali-zy zależność między wielkością udziału a siłą głosu państw członkowskich w IMF oraz podaje,

	noamerykańska Strefa Wolnego Handlu (NAFTA), Porozumienie Stanów Zjednoczonych, Meksyku i Kanady (USMCA) (NAFTA 2.0 albo Nowa NAFTA), Wspólnota Gospodarcza Azji i Pacyfiku (APEC)		2018 r. ze szczególnym uwzględnieniem krajów OPEC analizuje diagramy i wymienia dwa kontynenty, na których leży najwięcej państw zrzeszonych w OPEC, oraz podaje, z jakiego kraju zrzeszonego w OPEC Polska mogłaby sprowadzać ropę naftową najkrótszą drogą morską	źródła statystycznego Cena ropy naftowej analizuje zmiany cen tego surowca w latach 2000–2020 – charakteryzuje historię członkostwa Polski w IMF, IBRD, WTO i OECD	które z państw należących do G7 mają w IMF siłę głosów większą niż 3%
27. Organizacje subregionalne i inne formy współpracy międzynarodowej w Europie	– wyjaśnia pojęcia: organizacja międzynarodowa, organizacja regionalna, organizacja subregionalna, Inicjatywa Środkowoeuropejska (CEI), Rada Nordycka (NC), Rada Państw Morza Bałtyckiego (CBSS), Rada Bałtycka (BA), Trójkąt Wębarski, Grupa Wyszehradzka	– wyjaśnia pojęcia: grupy nieformalne, Prezydium (Rady Nordyckiej), Skandynawskie Linie Lotnicze SAS, Komitet Wyższych Urzędników, Bałtycka Rada Prezydentów, Bałtycka Rada Ministrów, Zgromadzenie Bałtyckie, formuła „V4+”, Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki (IVF)	– charakteryzuje cele wybranych organizacji regionalnych i subregionalnych w Europie – przedstawia podział organizacji międzynarodowych ze względu na obszar ich oddziaływania	– analizuje i ocenia członkostwo Polski w wybranych organizacjach i grupach nieformalnych – na podstawie źródeł kartograficznego Europejskie organizacje regionalne i subregionalne przedstawia zasięg działania wymienionych organizacji	– analizuje i ocenia informacje, w jakim stopniu państwa członkowskie Grupy Wyszehradzkiej prezentują jednolity front i wspólnotę interesów na forum UE i poza nią – dokonuje analizy inicjatywy Via Carpatia i stanu jej realizacji oraz rozważa, jaką rolę może odegrać w przyszłości ten szlak komunika-

	(V4), <i>Inicjatywa Trójmorza (BABS), Via Carpatia, Fundusz Inwestycyjny Inicjatywy Trójmorza</i>	– omawia podstawowe funkcje organizacji międzynarodowych			cyjny
28. Czy organizacje międzynarodowe nadążają za zmieniającą się rzeczywistością? – dyskusja	– wyjaśnia pojęcie: <i>organizacja międzynarodowa</i>	– przedstawia opinie dotyczące działalności organizacji międzynarodowych w zmieniającej się rzeczywistości zawarte w zamieszczonych źródłach	– porównuje obie opinie dotyczące słabości ONZ i WHO oraz propozycje zmian, aby stały się one bardziej efektywne w działaniu	– przedstawia własne stanowisko wobec problemu zamieszczonego w temacie lekcji – ocenia i popiera własne stanowisko odpowiednimi argumentami	– formułuje i uzasadnia własne stanowisko na forum publicznym
29. Organizacje międzynarodowe – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
30. Organizacje międzynarodowe – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
IV. Integracja europejska					
31. Geneza integracji europejskiej	– wyjaśnia pojęcia: <i>integracja europejska, kultura antyczna, praojcowie</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG), pau-</i>	– charakteryzuje najważniejsze akty prawa pierwotnego – przedstawia ka-	– charakteryzuje znaczenie najważniejszych traktatów procesu inte-	– na podstawie schematu <i>Filary współpracy Unii Europejskiej usta-</i>

	zjednoczonej Europy, deklaracja Schumana, Europejska Wspólnota Węgla i Stali, traktaty rzymskie, Europejska Wspólnota Gospodarcza (EWG), Europejska Wspólnota Energii Atomowej (EWEA, potocznie Euratom), układ z Schengen, Jednolity akt europejski, traktat z Maastricht, Traktat o Unii Europejskiej (TUE), Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (TWE), traktat nicejski, traktat lizboński, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE)	peryzacja, traktat o fuzji (podpisany 8.04.1965 r.), Zgromadzenie Parlamentarne, Jednolity akt europejski z 1986 r., Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy – wskazuje kulturowe i historyczne podwaliny jedności europejskiej	lendarium rozszerzania się wspólnoty europejskiej – na podstawie schematu <i>Kształtowanie się głównych organów Wspólnot Europejskich i instytucji Unii Europejskiej</i> analizuje ewolucję zmian struktury głównych organów i instytucji WE i UE – na podstawie źródła kartograficznego <i>Etapy rozszerzania UE</i> przedstawia kolejne etapy zmian w strukturze EWG i UE w latach 1958–2020	gracji europejskiej – analizuje informacje na temat przyczyn niepowodzenia procesu ratyfikacyjnego Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy – na podstawie tekstu źródłowego <i>Deklaracja Schumana</i> (9 maja 1950 r.) wskazuje, jakie działania podejmowała Francja w służbie pokojowi i ocenia ich wagę; podaje, o jakich zadawionych antagonizmach między Francją a Niemcami myślał Robert Schuman oraz wymienia pięć powodów powstania wspólnoty węgla i stali	<i>nowione traktatem z Maastricht</i> dokonuje analizy współpracy w UE w ramach trzech filarów – analizuje proces występowania Wielkiej Brytanii z UE oraz wskazuje, jakie zjawiska społeczne i polityczne doprowadziły do negatywnego wyniku referendum z 2016 r.
32. Instytucje Unii Europejskiej	– wyjaśnia pojęcia: <i>Traktat o Unii Eu-</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>grupa trzech państw</i>	– przedstawia funkcje Parlamentu Eu-	– charakteryzuje kompetencje	– analizuje mechanizmy funkcyjno-

	ropejskiej (TUE), Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), Traktat lizboński, Rada Europejska, Rada (Rada Ministrów lub Rada UE), Parlament Europejski, Komisja Europejska, Trybunał Sprawiedliwości UE, Trybunał Sprawiedliwości, Sąd (I instancji), Sąd do spraw Służby Publicznej, wykładnia prawa, Trybunał Obrachunkowy, Europejski Bank Centralny (EBC), Europejski System Banków Centralnych (ESBC). Eurosystrem, zasada równowagi instytucjonalnej, zasada ram instytucjonalnych, zasada lojalnej współpracy, Wysoki Przedsta-	(tzw. trio), Rada do Spraw Ogólnych, Rada do Spraw Zagranicznych, Rada do Spraw Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu, Rada do Spraw Konkurencyjności, Rada do Spraw Rolnictwa i Rybołówstwa, Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych, Rada do Spraw Środowiska, Rada do Spraw Transportu, Telekomunikacji i Energii, Rada do Spraw Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych, Rada do Spraw Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów, Komitet Stałych Przedstawicieli (COREPER), organy przygotowawcze (komitety i grupy robocze)	ropejskiego – charakteryzuje zadania najważniejszych organów Unii Europejskiej – przedstawia zadania Europejskiego Banku Centralnego i Europejskiego Systemu Banków Centralnych – wyjaśnia legitymizację Rady Europejskiej i Parlamentu Europejskiego – na podstawie źródła ikonograficznego – rysunku satyrycznego – wyjaśnia problem, na który zwraca uwagę jego autor oraz proponuje dwa sposoby, dzięki którym można przeciwdziałać temu problemowi – wyjaśnia, na czym polega szczególna pozycja Rady Europejskiej	głównych organów Unii Europejskiej – porównuje uposażenia w instytucjach UE z ich odpowiednikami w Polsce – na podstawie tekstu źródłowego: <i>Polska wobec europeizacji systemu politycznego</i> podaje zadania Komisji Europejskiej oraz wymienia czynniki, które ułatwiają i utrudniają skuteczny wpływ państw na Komisję Europejską	wania i podejmowania decyzji w europejskich instytucjach – na podstawie źródła statystycznego <i>Grupy polityczne w Parlamencie Europejskim (stan na wrzesień 2021 r.)</i> analizuje i przedstawia największe grupy polityczne w Parlamencie Europejskim oraz te, w których działają polscy eurodeputowani – dokonuje analizy struktury sądownictwa Unii Europejskiej
--	---	--	--	---	---

	wiciel do spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa – omawia funkcje Rady UE	– wymienia trzy siedziby Parlamentu Europejskiego w Strasburgu, w Brukseli i w Luksemburgu			
33. Prawo Unii Europejskiej	– wyjaśnia pojęcia: zasada solidarności, zasada subsydiarności, zasada proporcjonalności, zasada supremacji, zasada skutku bezpośredniego, prawo pierwotne pisane – prawo traktatowe, zasady prawne, zwyczaje prawa europejskiego, prawo sędziowskie, akty prawa wtórnego, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej, formuła jednomyślności	– wyjaśnia pojęcia: prawo legacji, odpowiedzialność kontraktowa (umowna), odpowiedzialność deliktowa, implementacja, transpozycja, EUR-Lex, zwykła procedura prawodawcza, procedura uproszczona, lobbying, zwykła większość, większość kwalifikowana, zasada podwójnej większości, mniejszość blokująca, wzmocniona większość kwalifikowana – omawia hierarchię aktów prawnych w UE	– wymienia i charakteryzuje akty prawa wtórnego UE – na podstawie schematu Procedura przyjmowania aktów ustawodawczych przedstawia zwykłą procedurę ustawodawczą w UE – przedstawia zasady stanowienia prawa w UE	– analizuje źródła prawa UE – na podstawie tekstu źródłowego Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej przedstawia zwykłą procedurę prawodawczą	– analizuje i ocenia mechanizmy decyzyjne w Unii Europejskiej – dokonuje analizy traktatu lizbońskiego pod kątem realizacji zasad pomocniczości, subsydiarności i solidarności
34. Gospodarka Unii Europejskiej	– wyjaśnia pojęcia: współpraca gospo-	– wyjaśnia pojęcia: plan Delors, Euro-	– wyjaśnia, na czym polegają cztery	– porównuje dochody i wydatki	– analizuje zasady stanowienia budżetu

	darca, Europejski Instytut Walutowy (EIW), polityka makroekonomiczna, budżet UE, procedura budżetowa, Komisja Europejska, płatnicy netto, beneficjenci netto, wspólny rynek UE, swoboda przepływu towarów, swoboda przepływu osób, swoboda przepływu usług, swoboda przepływu kapitału – omawia formy (fazy) integracji gospodarczej w ujęciu tradycyjnym	system, kryteria konwergencji (zbieżności), wieloletnie ramy finansowe UE – omawia zasady gospodarki budżetowej UE – przedstawia procedurę tworzenia budżetu UE	swobody wspólnego rynku – przedstawia zasady, na których podstawie tworzy się budżet UE – wyjaśnia, na czym polega unia gospodarcza i walutowa UE – na podstawie schematu Procedura budżetowa charakteryzuje proces uchwalania projektu budżetu UE	UE – na podstawie schematu Kryteria konwergencji (zbieżności) analizuje, czy Polska powinna przyspieszyć, czy też opóźnić wejście do strefy euro	UE oraz zasady funkcjonowania wspólnego rynku – dokonuje analizy źródeł dochodów i wydatków z budżetu UE
35. Polityka spójności i inne polityki Unii Europejskiej	– wyjaśnia pojęcia: polityka spójności, Krajowy Plan Odbudowy (KPO), polityka konkurencji UE, polityka ochrony konsumentów, polityki sektorowe, Europejski Rok Dzie-	– wyjaśnia pojęcia: wieloletnie ramy finansowe (WRF), Next Generation EU, NUTS, Europejska Sieć Konkurencji (ECN), Europejska Grupa Konsultacyjna ds. Konsumentów (ECCG),	– charakteryzuje działalność Unii Europejskiej w polityce spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej – przedstawia politykę sektorową Unii Europejskiej w dziedzinach: kultu-	– charakteryzuje prawa konsumentów w UE w dziedzinie transportu, zdrowia publicznego, produktów leczniczych i wyrobów medycznych oraz bezpieczeństwa żywno-	– analizuje i ocenia działalność Unii Europejskiej w wybranej polityce sektorowej (np. kulturalnej, kształcenia młodzieży, badań i rozwoju technologicznego, handlowej, rolnej, transpor-

	<i>dzictwa Kulturowego, program Kreatywna Europa, europejskie stolice kultury, Polityka UE w dziedzinie edukacji, program Erasmus+, Polityka UE w dziedzinie ochrony środowiska</i> – omawia pięć celów tematycznych polityki spójności	<i>Europejskie Centra Konsumenckie (sieć ECC), sieć FIN-NET, ocena oddziaływania na środowisko (OOS), Europejska Agencja Środowiska (EEA), Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska (Eionet), program monitorowania Ziemi (Copernicus), koncepcja Europejskiego Zielonego Ładu, system handlu uprawnieniami do emisji (ETS)</i> – omawia narzędzia polityki konkurencji UE	ry, kształcenia młodzieży, badań i rozwoju technologicznego, handlu, rolnictwa, transportu, ochrony środowiska, energii oraz małych i średnich przedsiębiorstw – wyjaśnia, na czym polega system NUTS – na podstawie źródła kartograficznego określa, czy wszystkie regiony NUTS 2 odpowiadają polskim jednostkom administracyjnym	ści – na podstawie źródła statystycznego <i>Zmiany udziału najważniejszych obszarów polityki w budżecie UE</i> dokonuje analizy i wyciąga wnioski	towej, ochrony środowiska, energii, małych i średnich przedsiębiorstw)
36. Obywatel Unii Europejskiej	– wyjaśnia pojęcia: <i>prawa i obowiązki w UE, Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich, zrównoważony rozwój,</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Europejski Fundusz Społeczny+, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności, instrumenty finansowe: JASPERS, JASMINE, JERE-</i>	– charakteryzuje na wybranym przykładzie, jak są realizowane projekty w ramach funduszy UE – przedstawia przykłady wykorzystania funduszy UE na	– porównuje fundusze funkcjonujące w Unii Europejskiej – analizuje, na jakich zasadach można się zwrócić ze skargą do Europejskiego	– analizuje wzór zamieszczony na stronie: https://europass.org.pl/dokumenty/curriculum-vitae-przyklady/ i opracowuje własny Europass CV

	<i>równość szans, polityka społeczeństwa informacyjnego, zasada partnerstwa, zasada dodatkowości, zasada subsydiarności, zasada decentralizacji, zasada koncentracji, zasada programowania, wymiar terytorialny polityki regionalnej, strefa Schengen, program Erasums+, Euro-pass</i>	<i>MIE, JESSICA, Mapa Dotacji, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, europejski portal mobilności zawodowej EURES</i> – wymienia prawa przysługujące obywatelowi UE – przedstawia prawa i obowiązki obywatela Unii Europejskiej	poziomie regionalnym i centralnym w Polsce – na podstawie tekstu źródłowego Janusza Kowalskiego <i>Za pracą wyjechały już 2 mln: młodzi, wykształceni, zde-terminowani. Najlepsi</i> wskazuje główną przyczynę emigracji zarobkowej Polaków oraz wymienia czynniki, które ułatwiają Polakom pracę w UE	Rzecznika Praw Obywatelskich. – na podstawie tekstu źródłowego <i>Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej</i> wymienia trzy szanse i trzy zagrożenia wynikające z przestrzegania praw zawartych w art. 20 ust. 2 TFUE	– na podstawie źródła statystycznego <i>Zmiany w liczbie postępowań wyjaśniających prowadzonych przez Europejską Rzecznika Praw Obywatelskich</i> porównuje skalę postępowań prowadzonych przez Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z jego polskim odpowiednikiem
37. Perspektywy rozwoju Unii Europejskiej	– wyjaśnia pojęcia: <i>koncepcja konfederacyjna, koncepcja federacyjna, koncepcja konstytucyjna, koncepcja funkcjonalistyczna, Europejski Obszar Gospodarczy, strategia lizbońska</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Stany Zjednoczone Europy, traktat elizejski, Europejska Polityka Sąsiedztwa (EPS), Partnerstwo Wschodnie, program Unia dla Śródziemnomorza, strategia Europa 2020, Zrównoważona Europa 2030</i> – omawia główne koncepcje integracji	– charakteryzuje problemy związane z pogłębianiem i rozszerzaniem się UE – na podstawie źródła kartograficznego <i>Unia Europejska – perspektywy rozwoju</i> wymienia kraje objęte Europejską Polityką Sąsiedztwa	– na podstawie źródła statystycznego <i>Frekwencja w wyborach do Parlamentu Europejskiego w latach 1979–2019</i> analizuje, jaka jest zależność między frekwencją wyborczą do PE a liczbą państw w UE oraz wymienia możliwe powody	– przedstawia argumenty przemawiające za dalszym rozszerzaniem UE oraz przeciw niemu oraz uwzględnia osobno interes UE jako całości i interes Polski – analizuje zadania stawiane przez UE w nieodległej przyszłości – dokonuje analizy perspektywy dalszej

		politycznej w ramach UE		tej zależności – na podstawie tekstu źródłowego <i>Wyjście dla Grecji i peryferii</i> podaje, kto zdaniem autora tekstu źródłowego odnosi rzeczywiste korzyści z istnienia Unii Gospodarczej i Walutowej oraz analizuje, na czym polegają sprzeczności w funkcjonowaniu Unii Gospodarczej i Walutowej w UE	integracji ekonomicznej w UE
38. Unia Europejska wśród światowych mocarstw	– wyjaśnia pojęcia: <i>jednolita osobowość prawna UE, polityka zagraniczna UE, Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ), mechanizm Athena, Grupa G20, pomoc rozwojowa, pomoc humanitarna</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Przewodniczący Rady Europejskiej, Wysoki Przedstawiciel Unii do spraw Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa, Grupa państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku (ACP), Dyrekcja Generalna Komisji ds. Europejskiej Ochrony Lud-</i>	– charakteryzuje działalność Unii Europejskiej w sferze polityki zagranicznej – przedstawia pozycję i zadania Wysokiego Przedstawiciela Unii Europejskiej ds. Zagranicznych i Polityki Bezpieczeństwa – na podstawie źró-	– charakteryzuje działalność Unii Europejskiej w sferze bezpieczeństwa i obrony – na podstawie źródeł statystycznych: <i>Powierzchnia wybranych największych państw świata i UE, Ludność wybranych państw świata</i>	– uzasadnia kwestię globalnej roli Unii Europejskiej – analizuje i ocenia pozycję UE na arenie międzynarodowej – dokonuje analizy problemu: <i>Czy Unia Europejska powinna mieć własne siły zbrojne?</i> – charakteryzuje i

		ności i Pomocy Humanitarnej (ECHO) – przedstawia strukturę Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych	dla kartograficznego wymienienia OCTs – zamorskie terytoria zależne, które znajdują się w regionach Atlantyku, Antarktyki, Arktyki, Karaimów i Pacyfiku	ta i UE w 2021 r. oraz PKB wybranych państw świata i UE w 2018 r. analizuje, w której z trzech podanych na diagramach kategorii UE ma największe szanse na zwiększenie swojej globalnej pozycji oraz uzasadnia swoją odpowiedź	ocenia politykę rozwojową oraz pomoc humanitarną prowadzone przez UE
39. Czy prawo Unii Europejskiej i wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej powinny mieć prymat nad prawem krajowym państw członkowskich? – dyskusja	– wyjaśnia pojęcia: <i>prawo unijne, prawo krajowe</i>	– przedstawia opinie dotyczące wyższości prawa unijnego nad krajowym zawarte w zamieszczonych tekstach źródłowych: <i>Konflikt wewnętrzny UE narasta? Chodzi o wyższość prawa unijnego nad krajowym oraz Zasada pierwszeństwa w prawie Unii Europejskiej. Wybrane problemy</i>	– porównuje różne opinie dotyczące kwestii wyższości prawa unijnego nad krajowym oraz wskazuje zalety, jak i wady takiego sposobu podejścia do tej kwestii	– przedstawia własne stanowisko wobec prymatu prawa unijnego nad krajowym – ocenia i popiera własne stanowisko odpowiednimi argumentami	– formułuje i uzasadnia własne stanowisko na forum publicznym

40. Integracja europejska – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
41. Integracja europejska – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
V. Polska polityka zagraniczna					
42. Polska racja stanu	– wyjaśnia pojęcia: <i>racja stanu, polska racja stanu, interes narodowy, polska polityka zagraniczna, ambasador, konsul, konsul generalny, akredytacja</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>interesy egzystencjalne, interesy koegzystencjalne, interesy funkcjonalne, konsul honorowy</i> – przedstawia instytucje odpowiedzialne za kształtowanie i realizację polskiej polityki zagranicznej	– na podstawie tekstu źródłowego <i>Gdzie jest polska racja stanu</i> wyjaśnia, czym jest racja stanu – charakteryzuje własną wizję polskiej racji stanu na nadchodzącą dekadę – wyjaśnia różnicę między konsulatem a ambasadą	– na podstawie tekstu źródłowego <i>Przemówienie Ministra Spraw Zagranicznych RP Józefa Becka w Sejmie, 05.05.1939</i> ocenia wagę słów wypowiedzianych przez Józefa Becka i przedstawia ich kontekst historyczny	– analizuje i wyjaśnia, na czym polegała tzw. pułapka Becka – na podstawie źródła statystycznego: CBOS, http://link.operon.pl/b6 , kwiecień 2018, s. 9. analizuje, jak respondenci widzą główne cele, kierunki polityki zagranicznej Polski
43. Relacje Rzeczypospolitej Polskiej z sąsiadami	– wyjaśnia pojęcia: <i>polska polityka zagraniczna, partnerstwo handlowe, Trójkąt Wyszehradzki, Grupa Wyszehradzka</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Instytut Polski, Instytut Goethego, Polsko-Niemiecka Współpraca Młodzieży (PNWM), Euromajdan, ma-</i>	– charakteryzuje relacje Rzeczypospolitej z sąsiednimi państwami – na podstawie tekstu źródłowego <i>Główne problemy w</i>	– na podstawie danych ze źródła statystycznego <i>Polski handel zagraniczny w 2020 r.</i> porównuje wartość importu i	– analizuje i proponuje działania, które mogłyby poprawić wizerunek Polski i Polaków na świecie – na podstawie danych ze źródła staty-

	(V4), pomarańczowa rewolucja, Związek Polaków na Białorusi, wojna hybrydowa – wymienia państwa, z którymi sąsiaduje Rzeczpospolita Polska	newry wojskowe „Zapad” („Zachód”), radiostacja „Racja”, misja Baltic Air Policing, rakiety krótkiego zasięgu „Iskander”	stosunkach polsko-rosyjskich na początku XXI wieku wyjaśnia, na czym polega różnica w rozumieniu pojęcia Słowianin przez Polaków i Rosjan – na podstawie danych ze źródła kartograficznego Średnie ocen na skali sympatii – niechęci Polaków do wybranych narodów uzasadnia, w jakim stopniu sympatia lub niechęć Polaków do wybranych narodów jest wynikiem osobistych doświadczeń, a na ile jest kreowana przez media i politykę władz	eksportu z sąsiedami Polski względem pozostałych krajów, z którymi Polska prowadzi wymianę zagraniczną – na podstawie danych ze źródła statystycznego: Jak pan(i) ocenia obecne stosunki polsko-rosyjskie? porównuje ocenę stosunków polsko-rosyjskich i polsko-niemieckich w latach 1987–2017	stycznego Jak pan(i) ocenia obecne stosunki polsko-niemieckie? wskazuje i ocenia subiektywne i obiektywne czynniki, które mogły wpływać na ocenę relacji polsko-niemieckich w badanym okresie
44. Pozycja Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej	– wyjaśnia pojęcia: Układ europejski, traktat akcesyjny (Traktat o przystąpieniu Rzeczypospolitej do Unii Europejskiej), fun-	– wyjaśnia pojęcia: Kryteria kopenhaskie, screening – przedstawia, jakie były podstawy prawne przystąpienia Polski do UE	– na podstawie danych ze źródła statystycznego CBOS: http://link.operon.pl/bg, marzec 2020, s. 2. i http://link.operon.pl/	– na podstawie danych z badań CBOS zawartych w tabeli Nadzieje i obawy związane z przystąpieniem Polski do Unii	– ocenia pozycję Polski w strukturach UE. – rozważa skutki członkostwa Polski w Unii Europejskiej, odwołując się do

	<i>dusze unijne, podstawy proeuropejskie</i>	– omawia pozytywne i negatywne skutki członkostwa w UE – omawia różnice w priorytetach polskiej polityki zagranicznej przed wejściem Polski do UE oraz po jej wejściu – wyjaśnia zmieniającą się pozycję Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej	bf, kwiecień 2019, s. 3. charakteryzuje stosunek respondentów do kwestii stopnia ograniczenia suwerenności Polski po wstąpieniu jej do UE – na podstawie tekstu źródłowego <i>Co dziesiąty urzędnik UE jest Francuzem. Ilu Polaków pracuje w strukturach unijnych?</i> , Forsal.pl, przedstawia udział polskich urzędników w strukturach UE	<i>Europejskiej</i> analizuje, jak z perspektywy czasu można ocenić nadzieje i obawy Polaków związane z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej – na podstawie danych z badań CBOS <i>Jakie są plusy członkostwa Polski w UE?</i> i <i>Jakie są minusy członkostwa Polski w UE?</i> przygotowuje argumenty „za” i „przeciw” do debaty	danych statystycznych i wyników badań opinii publicznej – ocenia skutki europeizacji polskiej polityki zagranicznej – analizuje informacje na temat wpływu funduszy UE na rozwój swojego regionu i swojej gminy
45. Polska polityka zagraniczna w strefie euroatlantyckiej	– wyjaśnia pojęcia: <i>Program Partnershipo dla Pokoju, misje stabilizacyjne, Polski Kontyngent Wojskowy (PKW), misje wojskowe w Iraku i Afganistanie, Polonia amerykańska, offset, stealth</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>Północnoatlantycka Rada Współpracy, IFOR, SFOR, tarcza antyrakietowa</i> – przedstawia drogę Polski do NATO	– charakteryzuje polską politykę zagraniczną w obszarze euroatlantyckim – na podstawie tekstu źródłowego <i>Uzależniamy się od USA. Podpisaliśmy 123 umowy na dostawę sprzętu wojskowego</i> , „Business	– porównuje wybrany przez siebie proponowany Pol-sce amerykański sprzęt wojskowy z ofertą innych państw – na podstawie danych z badań CBOS <i>Czy Pan(i) osobiście popiera</i>	– ocenia pozycję Polski w NATO – na podstawie danych z badań CBOS <i>Jak ogólnie określił(a)by Pan(i) relacje polsko-amerykańskie?</i> analizuje ww. stosunki polsko-amerykańskie

			Insider” wymienia korzyści i zagrożenia wynikające z kupowania przez polski rząd broni za granicą	<i>przynależność Polski do NATO, czy też jest temu przeciwny(a)?</i> przygotowuje argumenty do debaty między zwolennikami ścisłego sojuszu z USA a zwolennikami ścisłego sojuszu z Niemcami i Francją	– ocenia znaczenie sojuszu polsko-amerykańskiego
46. Działalność państwa polskiego na rzecz pokoju i demokracji	– wyjaśnia pojęcia: <i>plan Rapackiego, misje pokojowe ONZ, operacje wojskowe NATO, działania humanitarne, Międzynarodowe Siły Wsparcia Bezpieczeństwa, Międzynarodowe Siły Stabilizacyjne, operacje Unii Europejskiej, pomoc rozwojowa, Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej, pomoc humanitar-</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>plan Gomułki, UNEF II, UNDOF, UNTAG, UNTAC, UNIFIL, UNPROFOR, operacje IFOR i SFOR, operacja KFOR, operacja Amber Fox i Allied Harmony, operacja ISAF, operacja EUFOR Concordia, operacji EUFOR Althea, operacja morską EUNAVFOR MED SOPHIA, operacja UE EUNAVFOR,</i>	– przedstawia udział Polski w międzynarodowych misjach i operacjach militarnych – na podstawie tekstu źródłowego J. Ochojskiej <i>Zapomniane kryzysy humanitarne</i> , „Znak”, styczeń 2011, wyjaśnia, jak należy rozumieć pojęcie <i>zapomniany kryzys humanitarny</i> – na podstawie zamieszczonego schematu charakte-	– charakteryzuje polskie inicjatywy na rzecz pokoju i demokracji – na podstawie źródła kartograficznego charakteryzuje misje pokojowe ONZ, NATO i UE z udziałem Polski w styczniu 2020 r. – na podstawie źródła statystycznego analizuje wartość polskiej pomocy dwustronnej dla kra-	– analizuje i ocenia zaangażowanie Polski w misje pokojowe i operacje wojskowe w XXI w. – ocenia zaangażowanie państwa polskiego w niesienie pomocy humanitarnej i rozwojowej – omawia i ocenia relacje Polski z państwami pozaeuropejskimi

	<i>na, Dyrekcja Generalna Komisji Europejskiej ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności, Biuro Narodów Zjednoczonych ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej</i>	<i>MED IRINI, Oficjalna Pomoc Rozwojowa (ODA), Komitet Pomocy Rozwojowej OECD</i> – wyjaśnia różnice między pomocą humanitarną a pomocą rozwojową	ryzuje system udzielania pomocy rozwojowej	jów priorytetowych i top 10 w 2020 r. – porównuje i ocenia relacje Rzeczypospolitej Polskiej z dwoma wybranymi państwami pozaeuropejskimi na podstawie samodzielnie zebranych informacji	
47. Czy polskie władze właściwie realizują polską rację stanu? – dyskusja	– wyjaśnia pojęcie: <i>polska racja stanu</i>	– przedstawia opinie dotyczące realizacji przez nasze władze polskiej racji stanu	– porównuje różne opinie dotyczące polskiej racji stanu	– przedstawia własne stanowisko wobec problemu polskiej racji stanu – ocenia i popiera własne stanowisko odpowiednimi argumentami	– formułuje i uzasadnia własne stanowisko na forum publicznym
48. Polska polityka zagraniczna – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
49. Polska polityka zagraniczna – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.

VI. Edukacja i praca					
50. Rozwój nauk społecznych	– wyjaśnia pojęcia: <i>nauki społeczne, nauki humanistyczne, socjologia, stratyfikacja, więź społeczna, antropolog społeczny</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>trójelementowa koncepcja stratyfikacji społecznej Maxa Webera</i> – omawia dokonania pierwszych socjologów na świecie – przedstawia początki nauk społecznych na świecie	– charakteryzuje zasady badań antropologicznych według Bronisława Malinowskiego – na podstawie tekstu źródłowego F. Znanieckiego, <i>Socjologia wychowania</i>, Warszawa 1973, t. 1. s. 58–59, ocenia, na ile współcześnie są rozwinięte na świecie związki narodów w ujęciu przedstawionym przez Floriana Znanieckiego	– charakteryzuje dorobek polskich socjologów z przełomu XIX i XX wieku – na podstawie tekstu źródłowego: L. Kasprzyka, <i>Socjologia na tle innych nauk społecznych</i>, „Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny”, 1967, z. 2, s. 205, wykazuje podobieństwa i różnice w pracy socjologa i historyka	– ocenia wkład polskich badaczy w rozwój nauk społecznych – analizuje i ocenia, czy metody badań antropologicznych Bronisława Malinowskiego sprawdziłyby się w społeczności z wyspy Sentinel Północny
51. Nauki społeczne i humanistyczne w Rzeczypospolitej Polskiej	– wyjaśnia pojęcia: <i>prakseologia, nauki formalne, nauki empiryczne</i> – wymienia współczesne dyscypliny wchodzące w skład nauk społecznych i humanistycznych	– wyjaśnia pojęcia: <i>Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Edukacji (ISCED)</i> – przedstawia funkcję nauk społecznych	– przedstawia genezę kształtowania się współczesnych nauk społecznych i humanistycznych – charakteryzuje obowiązujący w Polsce podział nauk społecznych i humanistycznych	– na podstawie danych zebranych przez GUS przedstawia dane o liczbie studentów nauk społecznych i humanistycznych w Polsce w ostatniej dekadzie oraz ocenia dynamikę	– na podstawie tekstu źródłowego M. Napiórkowskiego, <i>Humanista = inżynier od ludzi. Pomóż ci zaprojektować lepszą aplikację, firmę, budynek..., Mitologia Współczesna</i>, analizuje zalety

			– na podstawie schematu zawartego w źródle Nauki społeczne i humanistyczne w Polsce. Analiza systemu, dobre praktyki, model promocji, red. M.K. Zwierzdzyński, Kraków 2018. s. 17–18, przedstawia podział nauk humanistycznych i społecznych zgodny z klasyfikacją ISCED	prezentowanych zmian – na podstawie tekstu źródłowego: J. Szczepańskiego, <i>Dyscyplina nauk o polityce. Status teoretyczny i prawny</i>, „Społeczeństwo i polityka. Pismo edukacyjne”, 2013, t. 2, s. 10, analizuje, czy klasyfikacja nauk zaproponowana przez Augusta Comte’a i Wilhelma Windelbanda jest tożsama czy różna	wykształcenia humanistycznego opisanego w tekście – dokonuje analizy wybranej przez siebie dyscypliny z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych, uwzględniając możliwości studiowania tej dyscypliny w kraju i za granicą, atrakcyjność ofert pracy dla absolwentów oraz znaczenie tej dyscypliny dla rozwoju społeczno-gospodarczego państwa
52. System szkolnictwa wyższego w Polsce i za granicą	– wyjaśnia pojęcia: <i>uczelnia publiczna, uczelnia niepubliczna, uczelnia zawodowa, system boloński, kategoria naukowa, studia stacjonarne, studia niestacjonarne, studia niestacjonarne w trybie za-</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>uczelnia akademicka, Komisja Ewaluacji Nauki, System punktów ECTS, Internetowa Rejestracja Kandydatów (IRK)</i> – omawia Międzynarodową Standardową Klasyfikację	– charakteryzuje klasyfikację uczelni w Polsce – przedstawia specjalne rodzaje uczelni w Polsce – na podstawie danych z Rankingu Szkół Wyższych, Perspektywy 17.02.2022 r. cha-	– charakteryzuje zasady rekrutacji, które obowiązują na wybrane kierunki studiów w Polsce i Europie – porównuje uczelnie w Polsce i na świecie – na podstawie danych statystycz-	– porównuje zasady rekrutacji na wybrany przez siebie kierunek studiów na trzech różnych uczelniach – na podstawie tekstu źródłowego S. Zdziebłowskiego, „<i>Lista szanghaj-ska</i>”: 10 polskich

	ocnym lub wieczorowym, program Erasmus+, polskie ubezpieczenie zdrowotne (EKUZ)	Edukacji (ISCED) – przedstawia system szkolnictwa wyższego w Polsce w świetle ustawodawstwa krajowego i deklaracji bolońskiej	rakteryzuje czynniki, które powinny wpływać na miejsce uczelni w rankingu	nych: CBOS, http://link.operon.pl/bt, listopad 2019, s. 1. analizuje zmiany w preferencjach wyboru szkół przez polską młodzież oraz wskazuje prawdopodobne powody takich zmian	uczelni wśród 1000 najlepszych na świecie, „Bankier”, ocenia i uzasadnia, czy kryteria zastosowane w metodologii Academic Ranking of World Universities są obiektywne
53. Rola szkoły, edukacji pozaformalnej i nieformalnej	– wyjaśnia pojęcia: <i>edukacja formalna, edukacja pozaformalna, edukacja nieformalna, równość szans</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>uzyskanie kwalifikacji, zmiany w systemie szkolnym</i> – wyjaśnia, według jakich zasad funkcjonuje współczesny system edukacyjny – omawia działania mające charakter edukacji pozaformalnej i nieformalnej, które powinny być podejmowane przez państwo, samorząd terytorialny i organizacje społeczne, aby zwiększyć równość szans w dostępie do edu-	– charakteryzuje przyczyny powstawania nierówności w dostępie do edukacji – przedstawia rolę szkoły we współczesnym, szybko zmieniającym się świecie – na podstawie danych statystycznych <i>Osoby w wieku 18–69 i 25–64 lata uczestniczące w kształceniu</i> przedstawia tendencje w kształceniu Polaków w badanym okresie z wykorzystaniem danych liczbowych	– porównuje edukację pozaformalną i nieformalną – na podstawie danych statystycznych: GUS, <i>Kształcenie dorosłych 2016</i>, Gdańsk 2018, s. 18, analizuje, jaka jest zależność między kształceniem a wiekiem w Polsce – na podstawie tekstu źródłowego <i>Edukacja i nierówności społeczne. Studium porównawcze na</i>	– uzasadnia istotę równości szans w edukacji – dokonuje analizy kwestii zmian potrzeb edukacyjnych w kontekście zmian społecznych i politycznych – analizuje, z jakich powodów w Unii Europejskiej i Polsce coraz większą wagę przywiązuje się do edukacji pozaformalnej i nieformalnej – proponuje działania mające charakter edukacji nieformal-

		kacji		przykładzie Anglii, Hiszpanii i Rosji, Kraków 2011, s. 12–13, rozważa, na ile problem przedstawiony przez autora tekstu odnosi się do polskich uwarunkowań edukacyjnych	nej, które zainteresowałyby uczniów
54. System edukacji a rynek pracy	– wyjaśnia pojęcia: <i>kwalfikacje zawodowe, kadra nauczycielska, kształcenie ustawiczne, podnoszenie kwalifikacji, e-learning</i>	– wyjaśnia pojęcia: <i>selekcja negatywna</i> – omawia sposoby podnoszenia lub zmieniania swoich kwalifikacji zawodowych – przedstawia skutki, jakie może za sobą pociągać niedostosowanie systemu edukacyjnego do rynku pracy – wyjaśnia, jakie problemy pojawiają się przed uczniem w związku z wyborem szkoły – omawia, w jaki sposób można w Polsce podnosić	– na podstawie źródła statystycznego: <i>Przeprowadzone przez NIK badanie kwestionariuszowe z udziałem 5152 dyrektorów szkół</i> wskazuje na zagrożenia dla polskiej oświaty wynikające ze sposobów rozwiązywania problemów kadrowych w szkołach – na podstawie tekstu źródłowego Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r., art. 3 ust. 17, wymienia osoby, które	– analizuje schemat <i>Filary gospodarki opartej na wiedzy</i> – na podstawie źródła statystycznego <i>Informacja o wynikach rekrutacji na studia na rok akademicki 2020/2021 w uczelniach nadzorowanych przez Ministra Edukacji i Nauki</i> analizuje najpopularniejsze kierunki na studiach stacjonarnych I stopnia i jednolitych studiach magister-	– analizuje, dlaczego uczenie się przez całe życie jest jednym z warunków sukcesu w karierze zawodowej – dokonuje analizy, dlaczego we współczesnym świecie przywiązuje się ogromną wagę do kształcenia ustawicznego

		kwalifikacje zawodowe	w świetle tego artykułu są objęte kształceniem ustawicznym	skich w roku akademickim 2020/2021 – na podstawie danych statystycznych GUS: <i>Kształcenie dorosłych 2016</i> wykorzystując dane liczbowe, wskazuje podobieństwa i różnice w zakresie motywacji do kształcenia w obu typach nauki	
55. Czy studia powinny być płatne? – dyskusja	– wyjaśnia pojęcia: <i>odpłatność za studia</i>	– przedstawia opinie dotyczące postawionej tezy	– porównuje różne opinie dotyczące odpłatności za studia	– przedstawia własne stanowisko wobec problemu zawartego w temacie lekcji – ocenia i popiera własne stanowisko odpowiednimi argumentami	– formułuje i uzasadnia własne stanowisko na forum publicznym
56. Edukacja i praca – lekcja powtórzeniowa	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.
57. Edukacja i praca – lekcja sprawdzająca	jw.	jw.	jw.	jw.	jw.